

Aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat
Mevrouw mr.dr.s. M.C.G. Keijzer
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum:	13 maart 2018	Contactpersoon:	dr. R. Hillebrand
Kenmerk:	RLI-2018/656	Telefoon:	06 15359234
Bijlage:	1	E-mail:	ron.hillebrand@rli.nl
Betreft:	Rli-advies 'Stroomvoorziening onder digitale spanning'		

Geachte mevrouw Keijzer,

Met genoegen bieden wij u hierbij het advies 'Stroomvoorziening onder digitale spanning' aan. Het advies komt voort uit een verzoek van de regering om te adviseren over de betrouwbaarheid van 'vitale processen' en richt zich op de nieuwe kwetsbaarheden van de voortschrijdende digitalisering van de stroomvoorziening. Op 15 maart neemt u het advies namens het kabinet in ontvangst.

De Nederlandse stroomvoorziening raakt steeds meer verweven met digitale technologie. Er ontstaat een gedigitaliseerde elektriciteitsvoorziening waarin besluiten over levering, transport en distributie worden genomen via voorgeprogrammeerde of zelflerende technologie. Deze ontwikkeling doet zich voor in een elektriciteitssysteem dat ook op andere fronten al sterk in verandering is: doordat er steeds meer gebruik wordt gemaakt van duurzame energiebronnen, doordat bedrijven en burgers steeds vaker zelf stroom opwekken en doordat de stroomopwekking steeds afhankelijker wordt van weersomstandigheden.

De Rli analyseert in dit advies de kwetsbaarheden die in het elektriciteitssysteem ontstaan door het voortgaande proces van digitalisering. Het gaat daarbij om méér dan alleen de dreiging van moedwillige verstoring van de stroomvoorziening door cybercriminaliteit. Het gaat bijvoorbeeld ook om de potentiële gevolgen van softwareontwerpfouten en van onvoorzien 'gedrag' van autonome systemen die de stroomvoorziening in toenemende mate reguleren. De analyse die de Rli heeft gemaakt van deze en andere kwetsbaarheden maakt duidelijk dat de digitalisering van het elektriciteitssysteem nieuwe risico's met zich meebrengt voor de betrouwbaarheid waar onze stroomvoorziening om bekend staat. Daarom adviseert de raad onderzoek te doen, te investeren in een kennisinfrastructuur en no-regret maatregelen te nemen.

Het advies wordt op 15 maart 2018 ook aangeboden aan minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat, minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid, en de voorzitters van Eerste en Tweede Kamer.

Hoogachtend,
Raad voor de leefomgeving en infrastructuur

ir. J.J. de Graeff
voorzitter

dr. R. Hillebrand
algemeen secretaris

